

Dosarul nr. 3ra-492/2021

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (I. Rusu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Gheorghieș, A. Toderaș, E. Bejenaru)

DECIZIE

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând recursul depus de Iurie Grecu,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Grecu împotriva consilierului local Dumitru Gîdei, secretarului interimar al Consiliului local Vera Boghiu, Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, cu privire constatarea nulității răspunsului, recunoașterea dreptului vătămat la informație, sancționarea pârâților potrivit art. 24 din Legea cu privire la accesul la informație, repararea în mod solidar a prejudiciului moral cauzat,
împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 26 februarie 2020, Iurie Grecu a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva consilierului local Dumitru Gîdei, secretarului interimar al Consiliului local Vera Boghiu, Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, solicitând constatarea nulității răspunsului nr. 87 din 20 februarie 2020, recunoașterea dreptului vătămat la informație, sancționarea pârâților potrivit art. 24 din Legea cu privire la accesul la informație, repararea în mod solidar a prejudiciului moral cauzat în mărime de 3 000 lei.

În motivarea acțiunii, Iurie Grecu a indicat că la 14 februarie 2020 a depus cerere către consilierul local Dumitru Gîdei, înregistrată cu nr. 34, prin care a solicitat să fie informat, câți lei publici din bugetul local al Primăriei satului Ciuciulea, raionul Glodeni s-au cheltuit pentru renovarea porțiunii de trotuar de la Primăria satului Ciuciulea, raionul Glodeni până la Piața agricolă din sat.

La 20 februarie 2020, Iurie Grecu a recepționat răspunsul sub nr. 87 eliberat de consilierul local Dumitru Gîdei, însă nu este de acord cu acest răspuns deoarece nu se regăsește informația solicitată. La fel, a indicat că răspunsul recepționat este lovit de nulitate deoarece nu corespunde după formă și conținut legislației în vigoare.

A mai menționat că pârâții eronat au interpretat prevederile legislației în vigoare la emiterea răspunsului.

Referitor la pretenția privind repararea prejudiciului moral a indicat că, prin acțiunile și inacțiunile pârâților i s-a îngrădit dreptul la informațiile de interes public, astfel pricinuindu-i suferințe morale, totodată fiindu-i lezată onoarea și demnitatea de cetățean al Republicii Moldova, care beneficiază de drepturile garantate de Constituție și alte Legi.

Prin hotărârea din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare de judecată depusă de Iurie Grecu împotriva consilierului local Dumitru Gîdei, secretarului interimar al consiliului local Vera Boghiu, Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, privind constatarea faptului limitării accesului la informație, repararea prejudiciului moral cauzat (f.d.38, 44-48).

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a stabilit că petiția în cadrul unei proceduri prealabile a fost examinată în termen, pârâții respectând cadrul legal în raport cu termenul și complexitatea examinării petiției înaintate de către petiționar, au adus la cunoștința destinatarului răspunsul oficial, cu solicitarea concretizărilor legale.

Prin urmare, instanța de fond a constatat caracterul deplin al răspunsului oferit de către pârâți la cererea adresată de către petiționar reieșind din conținutul solicitării, în termenul stabilit de lege, cu asigurarea restabilirii drepturilor lezate și recuperarea prejudiciului cauzat.

Totodată, instanța de fond a conchis în privința netemeinicei pretenției privind repararea prejudiciului moral în sumă de 3 000 de lei, deoarece lipsește justificarea necesității de a obține informația solicitată, lipsește motivarea impactului adus persoanei în legătură cu neprezentarea informației.

La 23 noiembrie 2020, în termenul prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Iurie Grecu a depus cerere de apel nemotivată (f.d.50), tot la 23 noiembrie 2020, a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei decizii noi privind recunoașterea dreptului vătămat la informație, sancționarea pârâților potrivit art. 24 din Legea cu privire la accesul la informație, repararea în mod solidar a prejudiciului moral cauzat în mărime de 4 000 lei(f.d.51-52).

Prin decizia din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost casată hotărârea din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și declarată inadmisibilă cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Grecu împotriva consilierului local Dumitru Gîdei, secretarului interimar al consiliului local Vera Boghiu, Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, privind constatarea nulității răspunsului nr. 87 din 20 februarie 2020, constatarea recunoașterii dreptului vătămat la informație, sancționarea pârâților potrivit art. 24 din Legea privind accesul la informație și încasarea prejudiciului moral în mod solidar.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că acțiunea înaintată de Iurie Grecu împotriva consilierului local Dumitru Gîdei și secretarului interimar al Consiliului local, Vera Boghiu, urmează a fi declarată inadmisibilă, deoarece în temeiul art. art. 5, 7, 8, 17, 20, 189 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, nu întrunesc calitatea de autoritate publică, respectiv acțiunea în contencios administrativ nu poate fi înaintată împotriva acestora.

Totodată, instanța de apel a stabilit că consilierului local Dumitru Gîdei și secretarului interimar al Consiliului local, Vera Boghiu, prin răspunsul nr. 87 din 20 februarie 2020 nu s-au expus asupra fondului petiției, dar au constatat că, aceasta nu conține elementele unei petiții, indicând reclamantului dreptul de a înlătura neajunsurile. Respectiv, Iurie Grecu nu a formulat nici o petiție (cerere privind accesul la informație), în sensul Codului administrativ, în adresa Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, astfel constatându-se că autoritatea publică Consiliul local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni nu a desfășurat nici o activitate administrativă în sensul art. 5 din Codul administrativ, prin urmare Grecu Iurie nu poate revendica încălcarea prin activitatea administrativă a Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ, ori pentru admisibilitatea acțiunii în contenciosul administrativ este necesar să fie revendicat de către reclamant un drept propriu și să existe o activitate administrativă, desfășurată de către o autoritate publică.

Cu trimitere la art. 207 alin. (1) și alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel a declarat inadmisibilă acțiunea pe motiv că răspunsul contestat nu poate fi obiect al acțiunii în contencios administrativ, prin emiterea acestuia nefiind încălcat un drept al reclamantului, deoarece Grecu Iurie nu a revendicat, în prezentul proces, încălcarea vreunui drept al său prin activitatea administrativă a Primăriei satului Ciuciulea, raionul Glodeni.

Cu privire la pretenția de reparare a prejudiciului moral în sumă de 3000 lei, instanța de apel a constatat că pentru a pretinde încasarea a careva sume cu titlu de prejudiciu, reclamantul urma să respecte procedura prealabilă prevăzută de lege, anume, să adreseze autorității pârâte o cerere de reparare a prejudiciului, iar ulterior, în cazul dezacordului cu actul administrativ individual emis de aceasta, putea să-l conteste în instanța de contencios administrativ. La caz, această procedură prevăzută de lege, nu este respectată, ori cererea de reparare a prejudiciului nu a fost adresată de către Iurie Grecu, în prealabil, părții pârâte, precum și nici nu se atestă existența vreunui act emis de autoritatea pârâtă în acest sens.

La 17 martie 2021, Iurie Grecu, a depus recurs nemotivat (f.d.93), tot la 17 martie 2021, a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei decizii noi de admitere a acțiunii, și anume, constatarea nulității răspunsului nr. 87 din 20 februarie 2020, recunoașterea dreptului vătămat la informație, repararea în mod solidar a prejudiciului moral cauzat în mărime de 8 000 lei.

În motivarea recursului a indicat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată,

aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată. Instanța de apel nu sa expus complet și obiectiv asupra tuturor pretențiilor invocate de către apelant/recurent, dar instanțele de judecată au examinat acțiunea sub aspectul unei singure pretenții, anume repararea prejudiciului moral, pe când celelalte pretenții nici nu au fost examinate. Drept urmare, actul judecătoresc nu corespunde normelor procesual civile.

Consideră recurentul că instanțele de judecată a interpretat eronat normele imperative.

În opinia recurentului cele menționate denotă faptul că poziția sa ca parte implicată în proces nu a fost auzită, că instanța de apel nu a cuprins întregul spectru de măsuri procesuale necesare examinării complete și multilaterale a cauzei, efectuând verificarea selectivă, superficială, incompletă, ceea ce constituie încălcare a prevederilor art. 6 CEDO.

La 26 martie 2021, în adresa intimațiilor a fost expediată copia cererii de recurs motivată depusă de Iurie Greco, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.101).

Până la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție, referințe nu au parvenit.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 23 februarie 2021.

La 09 martie 2021, Curtea de Apel Bălți a expediat părților copia dispozitivului deciziei din 23 februarie 2021, care a fost recepționată de recurent la 12 martie 2021 (f.d.97).

Ulterior la 11 martie 2021, prin scrisoarea recomandată nr. 5394, instanța de apel a expediat decizia motivată, care a fost recepționată la 16 martie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție, anexat la materialele dosarului (f.d.99).

La 17 martie 2021, Iurie Greco, a depus recurs nemotivat (f.d.93), tot la 17 martie 2021 a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

În asemenea circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus la 17 martie 2021 de Iurie Greco este în termen (f.d.93, 94-95).

Prin încheierea din 28 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție recursul depus de Iurie Greco, împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost numit pentru examinare în fond, în complet de 5 judecători.

Conform art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează

și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

La caz, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului, au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul înaintat și a casa decizia din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel, din următoarele motive.

Conform art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

De asemenea potrivit dispozițiilor art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Aplicabile litigiului sunt prevederile art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, care stipulează că pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La acest capitol, Colegiul reține și prevederile art. 22 și art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, conform cărora instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Din materialele cauzei rezultă că la 14 februarie 2020 a depus cerere către consilierul local Dumitru Gîdei, înregistrată cu nr. 34, prin care a solicitat să fie informat, câți lei publici din bugetul local al Primăriei satului Ciuciulea, raionul Glodeni s-au cheltuit pentru renovarea porțiunii de trotuar de la Primăria satului Ciuciulea, raionul Glodeni până la Piața Agricolă din sat (f.d.6).

Prin răspunsul nr. 87 din 20 februarie 2020, semnat de consilierul local Dumitru Gîdei și secretatul interimar al Consiliului local Vera Boghiu, Iurie Grecu a fost informat că în urma examinării conținutului cererii nr. 34 din 14 februarie 2020, cât și a prevederilor art. 76 alin. (2) din Codul administrativ, s-a constatat că cererea este lipsită de motivarea obiectului acesteia. În cele din urmă, i s-a acordat lui Iurie Grecu un termen de 5 zile calendaristice pentru înlăturarea neajunsurilor din cerere, și anume, de a prezenta în scris motivarea obiectului cererii înregistrate cu nr. 34 din 14 februarie 2020 (f.d.7).

Nefiind de acord cu răspunsul primit la cererea din 14 februarie 2020, Iurie Grecu s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune, prin care a solicitat constatarea nulității răspunsului nr. 87 din 20 februarie 2020, recunoașterea dreptului vătămat de

acces la informație, sancționarea pârâților în baza art. 24 din Legea privind accesul la informație, repararea în mod solidar din contul pârâților a prejudiciului moral în sumă de 3 000 de lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare de judecată depusă de Iurie Grecu împotriva consilierului local Dumitru Gîdei, secretarului interimar al consiliului local Vera Boghiu, Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, privind constatarea faptului limitării accesului la informație, repararea prejudiciului moral cauzat (f.d.38, 44-48).

Instanța de fond în temeiul Codului administrativ și al Legii privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11 mai 2000, a concluzionat că autoritatea pârâtă l-a informat pe Iurie Grecu despre necesitatea prezentării motivării obiectului acesteia, iar Iurie Grecu în termenul acordat de autoritatea pârâtă nu a înlăturat neajunsurile.

Prin urmare, a constatat caracterul deplin al răspunsului oferit de către pârâți la cererea adresată de către petiționar reieșind din conținutul solicitării, în termenul stabilit de lege, cu asigurarea restabilirii drepturilor lezate și recuperarea prejudiciului cauzat.

Cu referire la pretenția privind repararea prejudiciului moral instanța de fond a menționat că aceasta este neîntemeiată, deoarece lipsește justificarea necesității lui Iurie Grecu de a obține informația solicitată, lipsește motivarea impactului adus persoanei în legătură cu neprezentarea informației.

Judecând apelul declarat de Iurie Grecu, instanța de apel a considerat neîntemeiată hotărârea primei instanțe, a admis apelul declarat și a casat hotărârea din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, declarând inadmisibilă acțiunea înaintată de Iurie Grecu împotriva consilierului local Dumitru Gîdei și secretarului interimar al Consiliului local, Vera Boghiu, Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, privind constatarea nulității răspunsului nr. 87 din 20 februarie 2020, constatarea recunoașterii dreptului vătămat dreptul la informație, sancționarea pârâților potrivit art. 24 din Legea privind accesul la informație și încasarea prejudiciului moral în mod solidar.

Instanța de apel a menționat că acțiunea îndreptată împotriva consilierului local, Dumitru Gîdei și secretarului interimar al Consiliului local, Vera Boghiu, este inadmisibilă, deoarece persoanele respective în temeiul art. art. 5, 7, 8, 17, 20, 189 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, nu întrunesc calitatea de autoritate publică, respectiv acțiunea în contencios administrativ nu poate fi înaintată împotriva acestora.

Totodată, instanța de apel a stabilit că consilierului local Dumitru Gîdei și secretarului interimar al Consiliului local, Vera Boghiu, prin răspunsul nr. 87 din 20 februarie 2020, nu s-au expus asupra fondului petiției, dar au constatat că, aceasta nu conține elementele unei petiții, indicând reclamantului dreptul de a înlătura neajunsurile. Respectiv, Iurie Grecu nu a formulat nici o petiție (cerere privind accesul la informație), în sensul Codului administrativ, în adresa Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, astfel constatându-se că autoritatea publică Consiliul local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni nu a desfășurat nici o activitate administrativă în sensul art. 5 din Codul administrativ, prin urmare Iurie Grecu nu poate revendica încălcarea prin activitatea administrativă a Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ, ori pentru admisibilitatea

acțiunii în contenciosul administrativ este necesar să fie revendicat de către reclamant un drept propriu și să existe o activitate administrativă, desfășurată de către o autoritate publică.

Cu trimitere la art. 207 alin. (1) și alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel a declarat inadmisibilă acțiunea pe motiv că răspunsul contestat nu poate fi obiect al acțiunii în contencios administrativ, prin emiterea acestuia nefiind încălcat un drept al reclamantului, deoarece Iurie Grecu nu a revendicat, în prezentul proces, încălcarea vreunui drept al său prin activitatea administrativă a Primăriei satului Ciuciulea, raionul Glodeni.

Instanța de apel a concluzionat că și pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral este inadmisibilă or, Iurie Grecu în prealabil nu a înaintat această pretenție autorității pârâte, iar ulterior, în cazul dezacordului cu actul administrativ individual emis de aceasta, putea să-l conteste în instanța de contencios administrativ.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază concluzia instanței de apel ca fiind contradictorie circumstanțelor cauzei, rezultând din interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural.

La caz, se atestă că instanțele ierarhic inferioare au constatat că Iurie Grecu a solicitat o informație de interes public, respectiv aplicabilă litigiului fiind Legea privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11 mai 2000.

Instanța de recurs din analiza materialelor cauzei, care au fost obiect de cercetare în instanța de fond și în instanța de apel constată că, deși ambele instanțe au constatat că Iurie Grecu a solicitat o informație de interes public și anume, câți lei publici din bugetul local al Primăriei satului Ciuciulea, raionul Glodeni s-au cheltuit pentru renovarea porțiunii de trotuar de la Primăria satului Ciuciulea, raionul Glodeni până la Piața agricolă din sat, aplicabilă prezentului caz fiind Legea privind accesul la informație nr. 982- XIV din 11 mai 2000, totuși instanțele ierarhic inferioare au confundat dreptul cetățeanului la acces la informație, stabilit în Legea cu dreptul cetățeanului la petiționare nr. 982-XIV din 11 mai 2000, care este reglementat de Codul administrativ, în acest sens au condiționat greșit aplicarea prevederilor art. 76 alin. (2), 75 din Codul administrativ, cât și faptul că Iurie Grecu urma să prezinte cererea cu motivarea obiectului.

Relevante pentru judecarea cauzei sunt prevederile art. 4 din Legea privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11 mai 2000, care reglementează principiile politicii statului în domeniul accesului la informațiile oficiale, oricine, în condițiile prezentei legi, are dreptul de a căuta, de a primi și de a face cunoscute informațiile oficiale.

Conform art. 10 din Legea enunțată supra, persoana are dreptul de a solicita furnizorilor de informații, personal sau prin reprezentanții săi, orice informații aflate în posesia acestora, cu excepțiile stabilite de legislație.

Dreptul persoanei de a avea acces la informații, inclusiv la informațiile cu caracter personal, nu poate fi îngădit decât în condițiile legii.

Orice persoană care solicită acces la informații în conformitate cu prezenta lege este absolvită de obligația de-a-și justifica interesul pentru informațiile solicitate.

Articolul 5 alin.(1), (2) lit. a) din aceeași Lege prevede că, subiecți ai prezentei legi sânt furnizorul de informații și solicitantul informației.

Furnizori de informații, adică posesori ai informațiilor oficiale, obligați să le furnizeze solicitanților în condițiile prezentei legi, sînt autoritățile publice centrale și locale - autoritățile administrației de stat, prevăzute în Constituția Republicii Moldova și anume: Parlamentul, Președintele Republicii Moldova, Guvernul, administrația publică, autoritatea judecătorească.

Conform art. 6 din Legea nominalizată, în sensul prezentei legi, informații oficiale sînt considerate toate informațiile aflate în posesia și la dispoziția furnizorilor de informații, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept.

Conform art.11 alin. (1) pct.2-4 al aceleiași Legi, furnizorul de informații, în conformitate cu competențele care îi revin, este obligat să garanteze liberul acces la informație, să respecte limitările accesului la informație, prevăzute de legislație, în scopul protejării informației confidențiale, vieții private a persoanei și securității naționale și să respecte termenele de furnizare a informației, prevăzute de lege.

Totodată, instanța de recurs menționează că conform art. 34 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit. Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sînt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

În hotărârea nr. 19 din 22 iunie 2015 pentru interpretarea art. 34 alin. (3) din Constituție (accesul la informație), în sensul identificării limitelor restrîngerii unor drepturi de acces la informație, Curtea Constituțională a notat că dreptul la informație este dreptul de a solicita informații de la autoritățile și instituțiile publice. Acest drept comportă două aspecte: dreptul de a solicita și dreptul de a primi informații.

În acest sens, Curtea Constituțională a menționat că orice autoritate și/sau instituție publică este obligată să ofere informațiile solicitate, atît timp cît nu există un motiv legitim de a refuza aceste solicitări.

La fel, Curtea Constituțională a mai notat că democrația se bazează pe consimțămîntul cetățenilor, iar consimțămîntul necesită o informare prealabilă a cetățenilor cu privire la problemele de interes public, inclusiv în ceea ce ține de utilizarea banilor publici.

De asemenea, instanța de recurs reține că, prin justificare a interesului se înțelege explicarea și dovada scopului pentru care se cere informația. Solicitantul nu este obligat să dea explicații referitor la scopul utilizării ulterioare a informației, iar furnizorul nu este în drept să ceară asemenea explicații. Prin urmare, în documentele ce conțin informația solicitată, este inoportună indicarea scopului pentru care este eliberată.

Ca urmare, Colegiul lărgit concluzionează că, din analiza prevederilor enunțate rezultă că solicitantul este degrevat de obligația de a-și justifica interesul pentru care solicită informația.

Mai mult, informația de interes public este acea informație care privește activitățile sau rezultă din activitățile unei autorități publice sau instituții publice, indiferent de suportul, forma sau de modul de exprimare a informației. Orice informații care se referă la sau rezultă din activitățile unei instituții sau autorități publice, ori ale

unei regii autonome care utilizează bani publici în sensul Legii, constituie informație oficială, care urmează a fi furnizată solicitanților.

La caz, cererea privind accesul la informații depusă de către Iurie Grecu a fost adresată către un consilier local și anume lui Dumitru Gîdei.

Dispoziția art. 3 din Legea privind statutul alesului local nr. 768-XIV din 02 februarie 2000, stabilește că în unitatea administrativ-teritorială respectivă, alesul local este persoană oficială, el fiind reprezentantul autorității deliberative sau executive din administrația publică locală. În exercitarea mandatului, alesul local este în serviciul colectivității respective.

De altfel, art. 20 din aceeași Lege, prevede că alesul local examinează, în modul stabilit de legislație, petițiile care îi sunt adresate, ia măsuri pentru soluționarea lor, primește în audiență cetățeni și conducătorii persoanelor juridice. Alesul local primește în audiență cetățenii în sediul autorității administrației publice locale. Asigurarea condițiilor pentru desfășurarea normală a audienței revine secretarului consiliului local.

Astfel, cererea cu privire la acces la informație a fost adresată unui exponent al puterii locale, motiv pentru care cererea lui Iurie Grecu a fost înregistrată în Registrul Primăriei satului Ciuciulea, raionul Glodeni, fiindu-i atribuit număr de intrare 34 (f.d.6).

Instanța de recurs constată că la cererea depusă de către Iurie Grecu a urmat răspunsul nr. 87 din 20 februarie 2020, semnat de consilierul local Dumitru Gîdei și secretarul interimar al Consiliului local Vera Boghiu, lui Iurie Grecu, prin care i s-a solicitat lui Iurie Grecu să-și justifice cererea privind accesul la informații (f.d.7).

Conform art. 37 alin. (1) din Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, secretarul consiliului local este și secretar al satului (comunei), orașului (municipiului).

Atribuțiile de serviciu ale secretarului sunt prevăzute la art. 39 alin. (1) din Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006.

Prin urmare, secretarul îndeplinește, sub autoritatea primarului, următoarele atribuții de bază: a) asigură înștiințarea convocării consiliului local; b) participă la ședințele consiliului local; c) avizează proiectele de decizii ale consiliului local și contrasemnează deciziile; c¹) exercită atribuțiile unității gender la nivel local, garantând implementarea principiului egalității între femei și bărbați; d) asigură buna funcționare a primăriei; e) asigură efectuarea lucrărilor de secretariat; f) pregătește materialele pe marginea problemelor supuse dezbaterii în consiliul local; g) comunică și remite, în termen de 5 zile, dacă legea nu prevede altfel, autorităților și persoanelor interesate actele emise de consiliul local sau de primar; h) asigură consultarea publică a proiectelor de decizii ale consiliului local și de dispoziții normative ale primarului, informarea publicului referitor la deciziile adoptate și la dispozițiile emise; h¹) asigură includerea actelor autorității administrației publice locale în Registrul de stat al actelor locale, în conformitate cu prezenta lege; i) primește, distribuie și întreține corespondența; j) eliberează extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii, precum și extrase și copii de pe actele de stare civilă; k) organizează, coordonează, poartă răspundere pentru activitatea serviciilor de stare civilă, de protecție socială și exercită, după caz, atribuțiile respective; l) ține evidența gospodăriilor țărănești (de fermier) și a asociațiilor acestora conform registrului aprobat de Guvern; m) păstrează și aplică, după caz, sigiliul; n)

acordă ajutor consilierilor și comisiilor consiliului local; o) administrează sediul primăriei și bunurile ei; p) eliberează certificate de proprietate privată ce confirmă dreptul de proprietate asupra cotelor-părți valorice din patrimoniul fostelor întreprinderi agricole, în baza anexelor la procesul-verbal al comisiei de privatizare a bunurilor întreprinderilor agricole, conform modelului aprobat de Ministerul Economiei și Infrastructurii; q) legalizează semnăturile de pe documente, legalizează copiile de pe documente și ale extraselor din ele, autentifică procurile pentru primirea pensiilor, indemnizațiilor, mijloacelor bănești repartizate acționarilor fondurilor de investiții nemutuale în proces de lichidare silită, fondurilor de investiții pentru privatizare în proces de lichidare silită, pentru primirea sumelor indexate la depunerile bănești ale cetățenilor în „Banca de Economii” S.A., în proces de lichidare silită, precum și pentru dreptul de înregistrare, transmitere în folosință și înstrăinare a dreptului de proprietate asupra cotelor valorice din bunurile întreprinderilor agricole; r) înregistrează contractele de arendă a terenurilor agricole și a altor bunuri agricole încheiate pe un termen de până la 5 ani inclusiv.

Dat fiind faptul că răspunsul nr. 87 din 20 februarie 2020 este semnat de doi exponenți ai autorității publice locale, și anume consilierul local Dumitru Gîdei și secretarul interimar al Consiliului local, Vera Boghiu, se poate concluziona că acest răspuns emană de la autoritatea publică Primăria satului Ciuciulea, raionul Glodeni care și-a asumat obligația de a examina cererea lui Iurie Grecu.

Conform art. 15 alin. (1) - (2) din Legea privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11 mai 2000, cererile scrise cu privire la accesul la informație vor fi înregistrate în conformitate cu legislația cu privire la registre și petiționare.

Cererile respective vor fi examinate și satisfăcute de funcționarii publici responsabili de furnizarea informațiilor.

La caz, Colegiul menționează ca fiind pertinente și prevederile art. 16 alin. (1) din Legea sus citată, conform căroră, informațiile, documentele solicitate în corespundere cu prevederile vor fi puse la dispoziția solicitantului din momentul în care vor fi disponibile pentru a fi furnizate, dar nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de acces la informație.

Colegiul lărgit reține că, deși dreptului persoanei de a solicita informația oficială îi corespunde obligația corelativă a furnizorului de a-i remite informația solicitată, la caz, în termenul prevăzut de lege nu a fost furnizată informația solicitată de către Iurie Grecu.

Mai mult, instanța de recurs subliniază că răspunsul trebuia să fie concret și să se refere nemijlocit la obiectul cererii, fiind inadmisibil un răspuns evaziv, incomplet sau numai diriguitor, dar nu concretizat.

Potrivit art. 189 alin. (2) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere. Anume pe acest motiv a fost înaintată prezenta acțiune în instanța de judecată.

În contextul dat, Colegiul remarcă faptul că nici una din prevederile legale enunțate nu condiționează inadmisibilitatea acțiunii depuse de către Iurie Grecu, iar argumentele instanței de apel precum că, Consiliul local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni nu a desfășurat activitate administrativă în sensul art. 5 din Codul administrativ

este eronată, ori această activitate în numele Primăriei satului Ciuciulea, raionul Glodeni a fost efectuată de către consilierul local Dumitru Gîdei și secretarul interimar al Consiliului local Vera Boghiu.

Suplimentar la cele expuse, instanța de recurs remarcă faptul că Iurie Grecu în cererea de chemare în judecată pe lângă pretențiile cu privire la constatarea nulității răspunsului nr. 87 din 20 februarie 2020 și constatarea recunoașterii dreptului vătămat de acces la informație, repararea în mod solidar din contul pârâților a prejudiciului moral în sumă de 3 000 de lei, a mai solicitat și sancționarea pârâților în baza art. 24 din Legea privind accesul la informație, cu toate acestea instanțele ierarhic inferioare au omis să se expună în privința acestor pretenții.

În atare circumstanțe, Colegiul apreciază ca fiind relevant argumentul recurentului precum că instanța de apel nu a dat o apreciere completă, nepărtinitoare tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, iar decizia a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Astfel, Curtea de Apel Bălți, declarând inadmisibilă acțiunea, a adus atingere dreptului lui Iurie Grecu la un proces echitabil, consfințit în articolul 6 § 1 din Convenție. Or, principiul liberului acces la justiție presupune posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a-l utiliza în formele și în modalitățile prevăzute de lege.

În acest context, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reamintit în jurisprudența sa constantă că art. 6 § 1 garantează fiecărei persoane dreptul ca o instanță să se pronunțe cu privire la orice încălcare a drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil. Limitările impuse de legislația națională nu pot restrânge accesul liber pentru un justițiabil astfel încât dreptul său la o instanță să fie afectat în însăși substanța sa (cauza Faimblat v. România, hotărârea din 13 ianuarie 2009).

Dat fiind faptul că instanța de apel neîntemeiat a constatat inadmisibilitatea acțiunii depuse de Iurie Grecu, iar nejudicarea în fond a cauzei de către instanța de apel, pune instanța de recurs în dificultate de a exercita controlul judiciar și de a verifica temeinicia și legalitatea în fond a soluției emise de instanța inferioară, prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității admiterii recursului, casării integrale a deciziei din data de 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți și restituirii cauzei instanței de apel, pentru o nouă judecare în ordine de apel, în alt complet de judecată, ori lichidarea încălcărilor admise de către instanța de apel nu este posibilă în cadrul examinării cauzei în ordine de recurs.

În conformitate cu prevederile art. art. 247, 248 alin. (1) lit. d) și alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Iurie Grecu.

Se casează decizia din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, emisă în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Iurie Grecu împotriva consilierului local Dumitru Gîdei, secretarului interimar al Consiliului local

Vera Boghiu, Consiliului local al satului Ciuciulea, raionul Glodeni, cu privire constatarea nulității răspunsului, recunoașterea dreptului vătămat la informație, sancționarea pârâților potrivit art. 24 din Legea cu privire la accesul la informație, repararea în mod solidar a prejudiciului moral cauzat, cu restituirea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Maria Ghervas

Nina Vascan

Nicoale Craiu

Victor Burduh